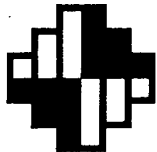

F150

muistio

Tilastokeskus

Tekijä

Mauri Nieminen

Pasi Markelin

Päiväys

1974-07-31

N:o

27

SUOMEN VÄESTÖKIRJANPITO JA VÄKILUVUN LASKEMINEN

SISÄLLYSLUETTELO

1. VÄESTÖKIRJANPIDON HISTORIAA
  - 1.1. Kirkonkirjat
  - 1.2. Henkikirjat
2. VÄESTÖTILASTOINTI
  - 2.1. Historiaa
  - 2.2. Väkilukusarjat ja niiden perusjoukot
    - 2.2.1. Maassa asuva väestö
    - 2.2.2. Läsnä- ja poissaoleva väestö
    - 2.2.3. Henkikirjoitettu väestö
    - 2.2.4. Kansainväliset suositukset
3. VÄESTÖTIETOJEN KERUU- JA KÄSITTELYORGANISAATIOT NYKYISIN
  - 3.1. Tilastokeskus
  - 3.2. Väestörekisterikeskus
  - 3.3. Väestötietojen keruu ja käsittely vuodesta 1975 lähtien
4. VÄKILUVUN LASKEMINEN 1970-LUVULLA
  - 4.1. Tilastollinen henkilörekisteri
  - 4.2. Päivitysperiaatteet ja -ongelmat
  - 4.3. Kehittämistavoitteita

Liite

1. VÄESTÖKIRJANPIDON HISTORIAA

1.1. Kirkonkirjat

Nykyinen väestökirjanpito on peräisin 1500-luvulta, jolloin aloitettiin kirkon toimesta laatia luetteloja kastetuista, vihityistä ja kuolleista. Alussa näiden luetteloiden pito oli hyvin hajanaista, mutta vuodesta 1628 lähtien Turun hiippakunnan kirkkoherroja velvoitettiin pitämään luetteloja kastetuista, vihityistä ja kuolleista. Väestökirjanpidon perustana olevat ns. kirkonkirjat kehittyivät rippikirjasta, johon merkittiin väestön lukutaito sekä raamatun tuntemus. Näiden rippikirjojen pidosta annettiin Turun hiippakunnassa määräys vuonna 1667.

Jatkuvalle väestökirjanpidolle on vuoden 1686 kirkkolaki pohjana. Siinä säädettiin, että seurakuntien oli pidettävä kaste- ja kirkonkirjoja, joista selviää seurakunnan alueella syntyneet, vihityt, kuolleet ja »majaa muuttaneet». Tässä samassa kirkkolaissa määrättiin myös Viipurin hiippakunnan papisto pitämään kirkonkirjoja, joten vuodesta 1686 lähtien oli kaikissa evankelis-luterilaisissa seurakunnissa yhtäläiset tiedot seurakuntalaisista. Jatkuvan väestökirjanpidon katkaisi ainoastaan muutamat sodat tai seurakuntien kirkonkirjojen tuhoutuminen tulipalossa.

Väestökirjanpito on jatkunut vuodesta 1686 lähtien periaatteessa samanaikaisena aina 1960-luvulle saakka. Väestökirjanpitoa koskeviin säädöksiin on tehty vuosien kuluessa vähäisiä muutoksia, joista tärkeimmät on esitetty vuoden 1869 kirkkolaissa, joka laki kumottiin vasta vuonna 1964.

Myös ortodoksinen kirkko laati luetteloja oman seurakuntansa tarpeita varten. Vanhimmat luettelot ovat vuodelta 1720. Alussa ortodoksinen papisto merkitsi ns. metrikkakirjaan tietoja seurakunnan jäsenistä - kastetuista ja kuolleista. Tämän lisäksi pidettiin seurakunnan jäsenistä aakkosellista luetteloa, johon merkittiin henkilön nimi ja syntymävuosi. Vasta vuonna 1905 ortodoksinen kirkko velvoitettiin pitämään samankaltaisia kirkonkirjoja kuin evankelis-luterilainen kirkko. Myös roomalaiskatolinen kirkko piti seurakuntalaisistaan luetteloita.

Vielä tämän vuosisadan alkupuolelle saakka Suomen kansalaisen oli kuuluttava johonkin uskonnolliseen seurakuntaan. Vuonna 1917 annettiin asetus siviilirekisterin pitämiseksi niistä henkilöistä, jotka eivät kuuluneet mihinkään laillistettuun uskontokuntaan. Siviilirekisteriin merkittiin aluksi vain sellaiset henkilöt, joita ei aikaisemmin ollut otettu mihinkään laillistettuun uskontokuntaan. Uskonnollisesta yhdyskunnasta eroa-

minen tuli mahdolliseksi vuoden 1923 alusta, sillä 10.11.1922 annettu uskonnonvapauslaki astui tällöin voimaan.

1.2. Henkikirjat

Nykyinen henkikirjoitus kehittyi väestökirjanpidon rinnalla ja historiallisesti ne ovat lähes yhtä vanhoja. Henkikirjoituksen tarpeen saneli aluksi erilaiset hallinnolliset toimenpiteet kuten verotus ja sotaväenotot. 1500-luvun alkupuolelta on peräisin ns. maakirjat, joista ilmeni talouskuntien lukumäärä verotusta varten. Varsinaiset henkikirjat perustuvat vuonna 1609 määrättäviksi pidettyihin pariskuntainluetteloihin, jotka muutettiin vuonna 1625 ns. myllyverohenkikirjoiksi, joista luettiin verotusta (henkirahaa) varten kaikki yli 12-vuotiaat henkilöt.

Henkikirjoituksen toimittaminen oli vuoteen 1652 saakka kirkon tehtävä. Tällöin henkikirjoituksen toimittaminen määrättiin erityiselle henkikomissaarille ja henkikirjaan merkittiin kaikista 15-63-vuotiaista henkilöistä tietoja. Vuodesta 1765 lähtien henkikirjaan merkittiin kaikki asukkaat. Henkikomissaarien virat lakkautettiin vuonna 1779, jolloin tehtävät annettiin henkikirjoittajille.

Myöhemmin annettiin moneen kertaan erilaisia määräyksiä henkikirjojen sisällöstä ja henkikirjoituksen toimittamisesta. Vuonna 1865 mm. säädettiin asetuksella, että jokainen henkilö oli merkittävä kirkonkirjaan ja henkikirjaan siellä, missä hänellä oli varsinainen asuntonsa ja kotinsa tai missä hän harjoitti liikettä tai muuta elinkeinoa tai oli toimessa. Myös nykyisin voimassaoleva henkikirjoitusta koskeva laki ja asetus on pääpiirteissään edelläkuvatun kaltainen.

2. VÄESTÖTILASTOINTI

2.1. Historiaa

Jatkuva väestökirjanpito mahdollisti myös tilastojen laatimisen ja ensimmäiset yritykset tilastojen laatimiseksi tehtiin vuonna 1736, jolloin Ruotsi-Suomen konsistorit määrättiin antamaan väkilukutietoja vuosilta 1721-1735. Määräyksessä kehoitettiin seurakuntia antamaan väkilukutietoja vuosittain. Aluksi väkiluku- ja väestömuutostietojen tilastointi oli hyvin hajanaista, kunnes vuoden 1746 valtiopäivillä tehtiin ehdotus jatkuvan väestötilastoinnin toimeenpanemisesta.

Vuodesta 1749 alkaen onkin käytettävissä vuosittaisia väkiluku- ja väestömuutostilastoja. Tästä vuodesta alkaen papisto velvoitettiin aluksi joka vuosi, vuodesta 1755 lähtien joka kolmas, vuodesta 1775 lähtien joka viides ja vuodesta 1880 lähtien joka kymmenes vuosi ilmoittamaan tärkeimpiä väestönrakennetietoja kuten ikä ja sukupuolijakauma yms. Nämä ns. papiston inventoinnit vastasivat nykyisin suoritettavia väestönlaskentoja ja ne sisälsivät tietoja kirkonkirjoissa olevasta väestöstä. Vuodesta 1830 lähtien tulivat väestötilastoinnin piiriin myös Suomen alueella sijaitsevat ortodoksiset ja roomalaiskatoliset seurakunnat, joten tästä vuodesta lähtien on käytettävissä koko maata koskevat täydelliset väkilukutiedot.

Väestöinventointien välivuosina väkiluku laskettiin siten, että ensin väestöinventointivuoden väkilukuun lisättiin seuraavana vuonna syntyneet ja kuntaan muuttaneet sekä vähennettiin kuolleet ja kunnasta muuttaneet. Näin saatiin väestöinventointivuotta seuraavan vuoden väkiluku. Tämä väkiluku otettiin taas pohjaksi laskettaessa seuraavan vuoden väkilukua. Väestöinventointi kirkonkirjoista suoritettiin viimeisen kerran vuonna 1940, joten vuoden 1949 väkiluku on viimeinen, jossa pohjana on käytetty välittömästi kirkonkirjoissa olevaa väestöä.

Melko varhain alettiin laskea myös henkikirjoitetun väestön lukumääriä koko maasta. Tämä tilasto sisälsi ainoastaan tietoja henkikirjoitetun väestön kokonaislukumäärästä kunnittain. On kuitenkin todennäköistä, että jo aikaisemmin papiston laatiessa väestöinventointeja he käyttivät henkikirjoitettua väestöä vertailuaineistona, sillä varsinkin 1800-luvun alussa useiden kuntien kirkonkirjoissa oleva väestö ei poikennut kovin paljon toisistaan. Henkikirjoitetun väestön lukumääriä on tilastoitu kuitenkin vasta 1900-luvun vaihteesta lähtien. Tällöin kirkonkirjoissa olevan väestön ja henkikirjoitetun väestön lukumäärät poikkesivat - varsinkin kaupungeissa - huomattavasti toisistaan.

Jo 1800-luvun puolessa välissä havaittiin, että väestöinventointien yhteydessä väestötilastoihin tuli paljon sellaisia henkilöitä, jotka eivät todellisuudessa asuneet seurakunnan alueella. Edellä on jo mainittu, että papisto käytti usein myös henkikirjoja laatiessaan yhteenvetoa väestötilastoja varten. Kuitenkin suurimmissa kaupungeissa »poissaolevan väestön» lukumäärän todettiin olevan melko suuri ja täten vuonna 1870 pidettiin ensimmäinen ns. välittömään menettelyyn perustuva väestölaskenta Helsingissä, Turussa, Viipurissa ja Oulussa. Vuonna 1880 väestölaskenta suoritettiin ainoastaan Helsingissä. Vuoden 1890 jälkeen väes-

tölaskennat suoritettiin joka kymmenes vuosi suurimmissa kaupungeissa, kunnes vuonna 1950 suoritettiin ensimmäinen koko maan kattava lakisääteinen (L 154/1938) väestölaskenta.

2.2. Väkilukusarjat ja niiden perusjoukot

Väestötilastoissa käytettiin perustana vuosina 1749-1949 virallisissa väestörekistereissä¹⁾ olevaa väestöä. Jo 1800-luvun puolessa välissä havaittiin väestörekistereihin kuuluvan sellaisia henkilöitä, jotka olivat joko muuttaneet kunnasta (seurakunnasta) tai olivat muuten kateissa. Lisäksi väkilukuihin tuli »kirjanpitovirheitä» väestöinventointien välivuosina. Nämä virheet oikaistiin myöhemmin siten, että havaittu virhe tasoitettiin väestöinventointivuosien välille (eli tehtiin väkilukukorjaus). Vuodesta 1910 lähtien väestörekisterit ilmoittivat väestöinventointien yhteydessä tiedot väestörekisterissä läsnäolevasta väestöstä ja poissaolevasta väestöstä erikseen. Poissaoleva väestö jakaantui vielä kolmeen osaan siten, että erotettiin (a) ulkomailla olevat, (b) muualla Suomessa olevat, jotka eivät olleet siirtyneet toiseen väestörekisteriin ja (c) henkilöt, joiden olinpaikasta ei ollut tietoa. Vuonna 1910 ja sitä seuraavana vuosikymmenenä väestötilastoissa käytettiin väestörekistereiden ilmoittamaa läsnäolevaa väestöä.

Vuodesta 1920 lähtien laskettiin ns. todellinen väkiluku, joka muodostui läsnäolevasta väestöstä, johon lisättiin »muualla Suomessa poissaolevat» ja »niistä poissaolevista, joiden asuinpaikasta ei ole tietoa, se osa, jonka on oletettu asuvan Suomessa». Vuoden 1940 väestöinventoinnin yhteydessä todettiin, että väestörekisterien läsnäoleva väestö vastaa parhaiten »todellista» väkilukua ja vuodesta 1935 lähtien väkiluvut korjattiin. Näin saatiin läsnäoleva väestö vuodesta 1935 lähtien. Vuoden 1949 väkiluku oli viimeinen, jossa käytettiin perustana väestöinventointia ja siinä olevaa läsnäolevaa väestöä.

1940-luvulla oli virallisesta väkiluvusta käytettävissä kolme väkilukusarjaa: (1) virallinen väkiluku vuodesta 1750 lähtien. Tähän väkilukuun kuului niin paljon poissaolevaa väestöä, että 1900-luvun vaihteen jälkeen se ei enää vastannut todellisuutta. (2) Vuodesta 1920 lähtien julkais-

---

1) Virallisiksi väestörekistereiksi katsottiin 1960-luvun loppupuolelle saakka evankelisluterilaisten seurakuntien (vuodesta 1721) ja ortodoksisien seurakuntien kirkonkirjat (vuodesta 1830), eri uskontokuntien jäsenluettelot (vuodesta 1922) ja siviilirekisteri (vuodesta 1917).

tiin ns. laskettua todellista väkilukua, joka sekään ei vastannut todellisuutta, sillä sitä laskettaessa jouduttiin käyttämään melko paljon arviota. (3) Vuodesta 1935 lähtien julkaistiin lännäolevaa väestöä, jonka oletettiin parhaiten vastaavan todellisuutta.

1940-luvun loppupuolella näistä kolmesta väkilukusarjasta muodostettiin ns. maassa-asuva väestö, jonka oletettiin antavan mahdollisimman oikean kuvan maassa todella asuvasta väestöstä. Väkiluvut korjattiin vuodesta 1890 lähtien ja tämä maassa-asuvan väestön sarja on julkaistu koko maan osalta (alueittain sitä ei ole olemassa) tilastollisia tiedonantoja sarjassa (N:o 38).

Vuoden 1950 jälkeen virallisissa tilastoissa käytetty väkiluku perustuu vuoden 1950 yleisessä väestölaskennassa saatuun maassa asuvan väestön lukumäärään. Vuosina 1951-59 saatiin väkiluvut väestörekistreibiden perusteella. Ilmoitus muutostapahtumasta annettiin kansalaisuuteen katsomatta rekisterin mukaan maan lännäolevasta väestöstä. Vuoden 1960 väestölaskenta otettiin taas uudeksi maassa asuvan väestön perusväkiluvuksi, samoin vuoden 1970 väestölaskenta.

Maassa asuvan väestön lisäksi laaditaan tilastoja henkikirjoitetun väestön kokonaislukumääristä kunnittain. Sarjaa on julkaistu vuodesta 1901 lähtien. Lukumääräisesti henkikirjoitettu väestö poikkeaa melko paljon maassa asuvasta väestöstä. Tämä johtuu lähinnä siitä, että henkikirjoittajat ovat tulkinneet henkikirjoituksesta annettuja säädöksiä hyvin eri tavalla poistaessaan siirtolaisiksi lähteneitä tai tietymättömissä olevia henkilöitä luetteloistaan.

2.2.1. Maassa asuva väestö

Maassa asuva väestö käsittää kaikki Suomessa vakinaisesti asuvat henkilöt (myös ulkomaan kansalaiset) ja Suomen valtion palveluksessa ulkomailla olevat Suomen kansalaiset.

Vuoden 1970 väestölaskennassa otettiin huomioon Suomessa 31.12.1970 klo 24.00 vakinaisesti asunut henkilö. Henkilö laskettiin vuoden 1971 henkikirjoituskunnassa (1.1.1971). Jos tästä ei ollut tietoa, laskettiin henkilö siinä kunnassa, jossa hänestä saatiin väestölaskentailmoitus. Suomalaisessa aluksessa palveleva laskettiin henkikirjoituskunnan väestöön, samoin valtion palveluksessa ulkomailla olevat.

Väestölaskennassa ei otettu huomioon vieraan valtion lähetystöön, kaupalliseen edustustoon tai lähetetyn konsulin virastoon kuuluvaa henkilöä,

tämän perheenjäsentä tai henkilökohtaisessa palveluksessa olevaa, elleivät nämä olleet Suomen kansalaisia.

Väestölaskennassa ei laskettu henkilöä, joka oli muuttanut ulkomaille vuonna 1969 tai aikaisemmin tai joka oli muuttanut vuoden 1970 aikana jäädäkseen ulkomaille vähintään vuodeksi tai oli muuttanut pohjoismaisella muuttokirjalla muuhun Pohjoismaahan. Näin meneteltiin siitä huolimatta, että asianomainen olisi henkikirjoitettu edelleen Suomessa.

2.2.2. Läsnä- ja poissaoleva väestö

Kunkin henkilön on oltava väestörekisterissä siinä kunnassa, jossa hänellä kulloinkin on väestökirjalaissa (141/69) tarkoitettu kotipaikka. Jokainen Suomen kansalainen, joka vakituisesti asuu Suomessa kuuluu väestörekisterin läsnäolevaan väestöön.

Seuraavassa esitetään ne muodolliset kriteerit, joilla henkilö nykyisin siirretään läsnäolevasta väestöstä poissaolevaan väestöön ja päinvastoin: Suomen kansalainen, joka on läsnäolevassa väestössä, siirretään poissaolevaan väestöön seuraavissa tapauksissa (Opetus- ja sisäasiainministeriön ohjeet 15.02.1966).

1. Yhteispohjoismaisella muuttokirjalla lähtevä henkilö
2. Ulkomaille ansion hakuun vähintään vuodeksi lähtevä henkilö
3. Ulkomaille lähtevä ja siellä pysyvästi asuvan miehen kanssa naimisiin menevä nainen
4. Rekisterin alueelta muuttokirjaa pyytämättä poistunut henkilö, josta on perusteltua syytä olettaa, ettei hän enää kuulu maassa asuvaan väestöön.
5. Ulkomailla kuollut Suomen kansalainen, jonka on todettu asuneen ennen kuolemaansa pysyvästi ulkomailla.
6. Kuolleeksi julkistettu henkilö tai henkilö, jonka kuolleeksijulistamismenettely on pantu vireille.
7. Henkilö, joka kahdessa peräkkäisessä henkikirjoituksessa on havaittu paikkakunnalta jatkuvasti poissa olevaksi.

Suomen kansalainen siirretään poissaolevasta väestöstä läsnäolevaan väestöön seuraavissa tapauksissa:

1. Yhteispohjoismaisella muuttokirjalla maahan palannut henkilö
2. Ulkomailta palannut henkilö
3. Maassa asuvaksi todettu henkilö
4. Suomessa asuvana kuollut henkilö

Ulkomaan kansalaisten kohdalta menettely on hieman toisenlainen, sillä ulkomaan kansalaista ei siirretä poissaolevaan väestöön hänen muuttaessaan pois maasta, vaan hänet poistetaan kokonaan väestörekisteristä.

Ulkomaan kansalainen kuuluu läsnäolevaan väestöön, jos hänen oleskelunsa Suomessa on pitempiaikaista.

2.2.3. Henkikirjoitettu väestö

Henkikirjoituksen tarkoituksena on määritellä henkilön lainmukainen kotipaikka vuosittain tammikuun 1. päivänä. Väestökirjalain (141/49) mukaan henkilön on oltava kotipaikkarekisterissä siinä kunnassa, jossa hänellä kulloinkin on kotipaikka. Ulkomaalainen, jonka oleskelu Suomessa on kestänyt tahi on tarkoitettu kestäämään yhtämittaisesti kauemmin kuin vuoden, on velvollinen viipymättä ilmoittautumaan asuinpaikkansa henkikirjoittajalle väestörekisteriin ja kotipaikkarekisteriin merkitsemistä varten. Kotipaikkarekisteri tarkistetaan vuosittain henkikirjoituksessa. Jos henkilön olinpaikasta ei ole tietoa ja hänet on merkitty jonkin kunnan kotipaikkarekisteriin, siirretään hänet kunnan henkikirjassa tietyttä määrittömissä olevaksi. Jos henkilöä ei kahdessa peräkkäisessä henkikirjoituksessa tavata, voidaan hänet poistaa henkikirjasta.

2.2.4. Kansainväliset suositukset

Kansainväliset suositukset¹⁾ väkiluvun laskemisesta antavat melko väljät määritelmät, eikä kovin yksityiskohtaisia suosituksia ole annettu.

Useissa maissa väkiluvun laskemisen pohjana käytetään joko ns. present-in-area-väestöä tai legally-resident-väestöä. Ensinmainittuun väkilukuun lasketaan mm. väestökaskentahetkellä tietyllä alueella oleva väestö, josta osan muodostavat alueella tilapäisesti oleskelevat henkilöt.

Määritelmällisesti Suomessa väestötilastojen pohjana käytetty maassa-asuva väestö eroaa jonkinverran kansainvälisestä present-in-area-väestöstä. Henkikirjoitetun väestön lähin vastine on legally-resident-väestö.

3. VÄESTÖTIETOJEN KERUU- JA KÄSITTELUORGANISAATIOT NYKYISIN

3.1. Tilastokeskus

Väestötilastojen laatimisesta ja julkaisemisesta Suomessa vastaa tilastokeskus. Laissa tilastokeskuksesta (796/1970) sanotaan mm: »Tilastokes-

1) Kansainvälisistä suosituksista tärkeimmät ovat:

Principles and Recommendations for the 1970 Population Censuses, Statistical Papers, Series M, No 44, United Nations, New York 1967.

European Recommendations for the 1970 Population Censuses, ST/CES/13, United Nations, 1969.

kuksen tehtävänä on laatia ja julkaista yhteiskuntaoloja koskevaa tilastoa, mikäli tätä tehtävää ei ole joiltakin osin annettu muulle viranomaiselle, sekä kehittää ja valvoa valtion koko tilastotointa. ... Tilastokeskus on valtiovarainministeriön alainen.»

Väestötilastojen tuotanto kuuluu tilastokeskuksessa henkilötilasto-osastolle ja erityisesti sen väestötilastotoimistolle. Henkilötilasto-osastoon kuuluu lisäksi joka kymmenes vuosi suoritettavaa väestölaskentaa varten väliaikainen väestölaskentaorganisaatio. Väestölaskennan toimeenpanosta on määrätty lailla (154/1938). Väestötilastotoimisto laatii mm. väkiluku- ja väestön rakennetilastoja, väestömuutostilastoja, väestöennusteita, väestöselvityksiä, kuolemansyytilastoja sekä oikeustilastoja.

Väestötietojen nykyinen keruuorganisaatio on seuraavanlainen. Joka kymmenes vuosi toimeenpantavasta väestölaskennasta tilastokeskus saa väestöä koskevat perustiedot ja samalla väkiluvun laskemisen perustana olevan väkiluvun (siis viimeksi 31.12.1970). Väestömuutoksista tilastokeskus saa kuukausittain lomakkeilla ilmoituksia paikallisilta väestörekisterinpitäjiltä^{x)}, asumus- ja avioeroista lisäksi suoraan tuomioistuimilta (Vnp. 581/1950), kuolemantapauksista kuolintodistuksen läänin- tai kaupunginlääkäriltä (A 824/1970), Suomen kansalaisuuden saaneista ilmoituksen sisäasiainministeriön ulkomaalaistoimistosta sekä Suomesta muihin Pohjoismaihin muuttaneista yhteispohjoismaisen muuttokirjan kopiokappaleen (muuttotodisteen, Yhteispohjoismaista muuttokirjaa koskeva sopimus 5.12.1968, joka astui voimaan 1.10.1969). Tämän lisäksi tilastokeskus saa passinottaneista siirtolaisista ilmoituksen, joista laaditaan erillistä siirtolaisuustilastoa (tämä ei vaikuta väkiluvun laskemiseen).

Henkikirjoitetun väkiluvun laskemista varten tilastokeskus saa vuosittain (elokuussa) henkikirjoittajilta lomakkeilla tietoja kunnittain.

3.2. Väestörekisterikeskus

Väestökirjanpidon ohjausta ja valvontaa sekä väestön keskusrekisterin pitämistä varten perustettiin 1.1.1969 väestörekisterikeskus (VRK), joka on sisäasiainministeriön alainen (L. 819/1968). Henkikirjoitusviranomaiset ovat väestökirjojen pitämistä koskevissa asioissa väestörekisteri-

x) Samalla 5-osaisella lomakkeella väestörekisterinpitäjät ilmoittavat väestömuutoksista myös verohallitukselle, sairaskassatoimistolle (kansaneläkelaitos), puolustuslaitokselle ja henkikirjoittajalle. Lomake on otettu käyttöön vuonna 1966.

keskuksen alaisia.

Väestökirjalain mukaan (141/1969), joka tuli voimaan 1.1.1971, väestökirjoja ovat

- paikalliset väestökirjat ja
- väestön keskusrekisteri.

Väestökirjoja pidetään eräin poikkeuksin Suomen kansalaisista ja Suomessa vakinaisesti asuvista ulkomaalaisista.

Paikallisia väestökirjoja ovat

- väestörekisteri,
- kotipaikkarekisteri ja
- henkikirja.

Paikallisia väestökirjoja pidetään kunnittain. Väestörekisterejä ovat toistaiseksi

- henkikirjoittajan ylläpitämä kunnan väestörekisteri,
- ev.lut. seurakunnan kirkonkirjat ja
- ortodoksisen seurakunnan pitämät kirkonkirjat.

Henkikirjoittajan toimialue on kihlakunta, johon yleensä kuuluu useita kuntia. Kunnan väestörekisteriin kuuluu toistaiseksi mihinkään uskonnolliseen yhdyskuntaan kuulumattomat (entinen siviilirekisteri) sekä ns. vähemmistöuskontokuntiin kuuluvat. Kotipaikkarekisteriä pitää lain mukaan henkikirjoittaja niistä henkilöistä, joilla on kunnassa kotipaikka, sekä kunnassa olevista kiinteistöistä. Kotipaikkarekisteri tarkistetaan vuosittain tammikuun 1. päivänä henkikirjoituksen avulla. Henkikirjoituksen perusteella laaditaan vuosittain henkikirja, johon merkitään henkilöt, joilla on kunnassa kotipaikka tammikuun 1. päivänä, sekä kunnassa olevat kiinteistöt.

Edellä sanotusta seuraa, että Suomen paikallinen väestökirjanpitojärjestelmä on kaksinkertainen, koska jokaisen henkilön on oltava toisaalta väestörekisterissä ja toisaalta myös kotipaikkarekisterissä.

Väestön keskusrekisteriin (VKR), joka on koko maalle yhteinen, merkitään paikallisissa väestökirjoissa olevat tiedot. Väestön keskusrekisteriä, joka on tietokoneella hoidettava magneettinauharekisteri, ylläpitää väestörekisterikeskus.

Väestön keskusrekisteri jakaantuu varsinaisesti seuraaviin osiin

- henkilörekisteri,
- kiinteistörekisteri,
- toimipaikkarekisteri ja
- apurekisterit.

Väestötilastojen tuotannon kannalta henkilörekisteri on keskeisessä asemassa, joten seuraavassa tarkastellaan ainoastaan sitä. Suunnitelmien mukaan henkilörekisteri saadaan käyttövalmiiseen vuoden 1975 alusta lukien. Henkilörekisterin perustiedot muodostuvat varsinaisesti kolmesta osasta

- kansaneläkelaitoksen sosiaaliturvatunnusrekisteristä (perustettu vuonna 1964),
- vuosien 1970, -71, -72, -73 ja -74 henkikirjoituksen tiedoista ja
- ns. »perhetietojen siirron» tiedoista.

Kansaneläkelaitoksen sosiaaliturvatunnustekisteri (STR) on atk:lla hoidettava magneettinauharekisteri (perustuu varsinaisesti kirkonkirjoihin vuodelta 1964), jossa henkilöt voidaan tunnistaa henkilötunnuksen (=sosiaaliturvatunnus) avulla. Henkilötunnuksen, josta on määrätty Väestökirja-asetuksessa (198/1970), antaa syntyneille ja maahanmuuttaneille toistaiseksi kansaneläkelaitos, mutta väestörekisterikeskuksen henkilörekisterijärjestelmän käynnistyttyä vuodenvaihteessa 1974/75 henkilötunnuksen anto siirtyy väestörekisterikeskukselle.

Henkikirjoitus on teknisesti toteutettu tietokoneella vuodesta 1971 lähtien koko maassa. Henkikirjoituksessa tarkistetaan eräitä henkilörekisteriin sisältyviä tietoja (lähinnä kotipaikkatietoja) tammikuun 1. päivän tilanteen mukaisesti. Vaikka henkilörekisterin tulee periaatteessa sisältää samat tiedot kuin mitä on merkitty paikallisiin väestökirjoihin, niin tietojen yhtäpitävyys ei ole ainakaan toistaiseksi täydellinen ja erityisesti perheasematiedoissa on havaittu puutteellisuuksia. Tämän vuoksi väestörekisterikeskus päätti suorittaa 1.10.1973 lähtien ns. perhetietojen siirron. Perhetietojen siirrossa henkilörekisterin tiedot täydennetään ja korjataan paikallisten väestörekisterien tietoja vastaaviksi. Perhetietojen siirto saadaan suoritetuksi vuoden 1974 loppuun mennessä. Tämän jälkeen väestön keskusrekisterin henkilörekisteri on kokonaan käyttökunnossa.

Todettakoon tässä, että edellä selostettu väestörekisterijärjestelmän uudistaminen perustuu joulukuussa 1966 jätettyyn Väestörekisterin uudistamiskomitean mietintöön (1966: A 15).

3.3. Väestötietojen keruu ja käsittely vuodesta 1975 lähtien

Väestömuutostietojen keruusysteemi tulee muuttumaan oleellisesti vuoden 1975 alusta, kun väestörekisterikeskuksen henkilörekisterijärjestelmä saadaan käyttökuntoon. Tällöin kaikki paikalliset väestörekisterinpitäjät tulevat ilmoittamaan lomakkeilla väestömuutostapahtumista pää-

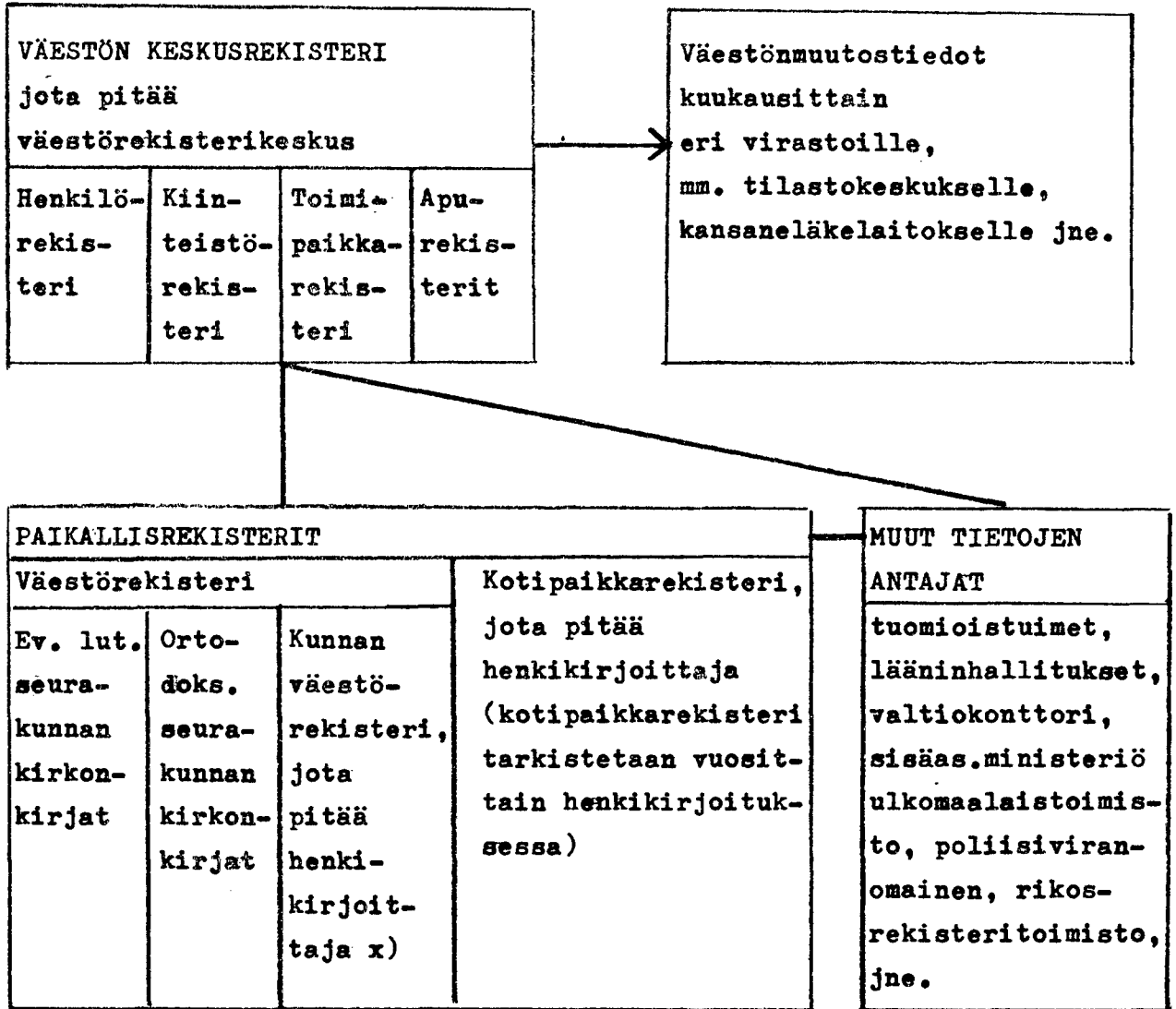
sääntöisesti yksinomaan väestörekisterikeskukselle. Tämän lisäksi väestörekisterikeskus saa ilmoituksia muilta viranomaisilta: tuomioistuimet, valtiokonttori, lääninhallitus, sisäasiainministeriön ulkomaalaistoimisto jne. Väestörekisterikeskus suorittaa koko aineiston manuaalisen käsittelyn (esikäsitteily, lävistys), jonka jälkeen aineisto siirretään tietokoneella käsiteltävään muotoon magneettinauhoille valtion tietokonekeskuksessa, joka suorittaa myös väestön keskusrekisteriin liittyvän atk-suunnittelun, ohjelmoinnin ja teknisen ylläpidon. Muutosaineistolla päivitetään (saatetaan ajan tasalle) henkilörekisteri kuukausittain. Samassa yhteydessä syntyy väestönmuutosaineistosta magneettinauha (ns. palvelunauha), jonka väestörekisterikeskus luovuttaa kuukausittain mm. tilastokeskukselle, kansaneläkelaitokselle, verohallitukselle jne. Tämän konekielisessä muodossa olevan aineiston perusteella tilastokeskus laatii kuukausittain ja vuosittain väestönmuutostilastoja. Tilastokeskus ei uudessa tietojenkeruusyhteisöissä saa enää muita väestönmuutosilmoituksia lomakkeilla, paitsi kuolemansyytilaston laadintaa varten kuolintodistuksia.

Väestörekisterijärjestelmän uudistuminen merkitsee paikallisella tasolla edelleen kaksinkertaista kirjanpitoa väestöstä. Kuitenkin väestön keskusrekisterin perustaminen merkitsee koko maan osalta aineiston keskitettyä käsittelyä siten, että paikallisiin väestökirjoihin merkityt tiedot säilytetään keskusrekisterissä yhdessä paikassa. Nykyisin olemassa olevat eroavuudet paikallisen väestörekisterin ja henkikirjoittajan ylläpitämän kotipaikkarekisterin tiedoissa saadaan ainakin periaatteessa poistumaan väestön keskusrekisterin avulla. Tästä on toistaiseksi kuitenkin ennenaikaista sanoa mitään varmaa, sillä eroavuuksia tulee olemaan uudessakin yhteisöissä ainakin niin kauan, kun suurin osa paikallisista väestörekistereistä muodostuu ev.lut. ja ortodoksisen kirkon seurakuntien kirkonkirjoista. Todettakoon, että nämä kuuluvat opetusministeriön alaisuuteen.

Uutta väestörekisterijärjestelmää voidaan kuvata oheisella kaaviolla (ks. kuvio seuraavalla sivulla).

Väkiluku- ja väestön rakennetilastojen laadinta jatkuu periaatteessa samanlaisena myös 1970-luvulla kuin aikaisemminkin. Tilastokeskus käyttää väkiluvun laskemisen perustana vuoden 1970 väestölaskennan tietoja ja näitä tietoja pidetään ajan tasalla väestörekisterikeskukselta saatavilla väestönmuutostiedoilla.

UUSI VÄESTÖREKISTERIJÄRJESTELMÄ

x) Tähän kuuluvat muihin kuin ev.lut. tai ortodoksiseen kirkkoon kuuluvat (ns. vähemmistöuskontokunnat) ja mihinkään uskonto-kuntaan kuulumattomat (ent. siviilirekisteri).

4. VÄKILUVUN LASKEMINEN 1970-LUVULLA

4.1. Tilastollinen henkilökisteri

Vuoden 1970 väestölaskennan yhteydessä perustettiin tilastokeskukseen lähinnä väkiluvun laskemista ja väestön demografista rakennetta kuvaavien tilastojen tuottamista varten ns. tilastollinen henkilökisteri. Rekisterin lähtökohtaväkiluvun muodostaa siis väestölaskettu väestö vuodenvaihteessa 1970/71. Rekisteri sisältää tyypillisimmät henkilöitä (maassa asuvaa väestöä) kuvaavat demografiset tiedot. Näitä ovat: syntymäaika, sukupuoli, syntymäkunta, siviilisääty, asuinkunta, uskontokunta, pääkieli ja kansalaisuus. Rekisterin yksikkönä on henkilö, joka tunnustetaan henkilötunnuksen avulla. Tietosisältö on kokonaisuudessaan koodimuodossa, joten esim. henkilöiden nimiä ja osoitteita ei rekisterissä ole. Rekisteriä käytetään yksinomaan tilastollisiin tarkoituksiin. Lakisääteisistä salassapitomääräyksistä johtuen rekisteristä ei laadita tilastoja, joista paljastuu yksilötason tietoja.

Tilastollista henkilökisteriä pidetään ajan tasalla vuoden 1974 loppuun saakka pääasiassa paikallisilta väestökisterinpitäjiltä saatavien väestömuutosilmoitusten perusteella (ks. edellä luku 3.1). Vuodesta 1975 lähtien tietojen keruu- ja käsittelysysteemi tulee muuttumaan edellä kuvatulla tavalla: tilastokeskus saa kaikki väestömuutostiedot kuukausittain keskitetysti väestökisterikeskukselta konekielisessä muodossa magneettinauhoilla. Tällä aineistolla päivitetään tilastollista henkilökisteriä, jonka jälkeen siitä laaditaan väkilukutilastoja. Todettakoon, että väkiluvun laskemisen viive on toistaiseksi noin kaksi vuotta. Tavoitteena on kuitenkin päästä jo lähivuosina alle vuoden viiveeseen, Tähän on realistiset mahdollisuudet uudessa väestökisterijärjestelmässä vuodesta 1975 lähtien.

4.2. Päivytysperiaatteet ja -ongelmat

Kuten edellä on todettu, saatiin tilastollisen henkilökisterin lähtökohtaväkiluku vuoden 1970 väestölaskennasta. Näin saatuun perusjoukkoon lisätään vuosittain syntyneet ja maahanmuuttaneet ja vähennetään kuolleet ja maastamuuttaneet. Päivytysprosessi suoritetaan siis kerran vuodessa.

Käytännössä tilanne ei kuitenkaan ole näin yksinkertainen. Kun maassa asuvan väestön perusjoukko (lähtöväkiluku) on saatu väestölaskennasta ja vuosittain väestökisteriviranomaisilta saatavat ilmoitukset koskevat läsnä olevaa väestöä, on selvää, että väkiluvun laskemisessa yksilö-

tasolla ilmenee loogisia ristiriitatilanteita. Tilastokeskukseen tulee nimittäin väestönmuutosilmoituksia henkilöistä, joita ei jostain syystä ole laskettu väestölaskennassa ja jotka näinollen eivät myöskään sisälly tilastolliseen henkilörekisteriin. (Esimerkiksi henkilöstä tulee vihki-ilmoitus, vaikka samaa henkilöä ei ole rekisterissä.) Periaatteessa ristiriita saattaa johtua kahdesta eri seikasta:

- henkilö on väestölaskentahetkellä asunut Suomessa (kuulunut maassa asuvaan väestöön), mutta ei kuitenkaan ole väestölaskettu,
- henkilö on laskentahetkellä asunut ulkomailla (ei kuulu maassa asuvaan väestöön), mutta on myöhemmin palannut Suomeen ilman, että paikallisella väestörekisterinpitäjällä olisi tietoa ko. henkilön poissaolosta Suomen rajojen ulkopuolella.

Edellisessä tapauksessa on kyse väestölaskennan alipeittävydestä (henkilöä ei ole väestölaskettu vaikka olisi pitänyt), kun taas jälkimmäisessä tapauksessa on kysymys maasta- ja/tai maahanmuuton ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä. Näiden tapausten lukumääristä ei ole käytettävissä tarkkoja tietoja. Tilastokeskuksessa on kuitenkin esitetty arvioita, että väestölaskennan alipeittävyys saattaa olla jopa 20 000 - 50 000 henkilöä.^{x)} Toisaalta läsnä olevaan väestöön (väestörekisterien perusjoukko) sisältyy tunnetusti jopa kymmeniä tuhansia henkilöitä, jotka todellisuudessa asuvat ulkomailla ilman, että nämä olisivat tehneet tästä mitään ilmoitusta. Tästä on osoituksena esim. 1960-luvun väkilukuun jälkikäteen tehdyt korjaukset (ks. liite).

Koska mainitut ristiriitatilanteet täytyy jotenkin ratkaista, on tilastokeskuksessa päätetty soveltaa sellaista periaatetta, että rekisteristä puuttuva henkilö lisätään rekisteriin keinotekoisesti ko. ilmoituksen (esim. vihki-ilmoitus) perusteella. Tämä lisäys aiheuttaa siis Suomen väkilukuun keinotekoista lisäystä, joka voidaan tulkita väestölaskennan alipeittävyden jälkikäteen, vuosittain suoritetuksi korjaukseksi. Vuoden 1971 väestönmuutosaineistossa havaittiin yhteensä 14 992 tällaista ilmoitusta, joita koskevaa henkilöä ei ollut tilastollisessa henkilörekiste-

x) Todettakoon, että väestölaskentojen mahdollisesta ali- tai ylipeittävydestä on alettu keskustella vasta 1970 luvulla. Esimerkiksi henkilötunnuksen käyttö väestölaskennassa 1970 antoi ensi kertaa mahdollisuuden kaksoisilmoitusten poistamiseen (samasta henkilöstä kaksi ilmoitusta, esim. opiskelu- ja kotipaikkakunnalta). Tällöin paljastui, että kaksoisilmoituksia oli aineistossa yht. 24 177 eli noin 0.5 % väkiluvusta, jotka poistettiin. Vastaavia korjauksia ei luonnollisesti ole voitu suorittaa vuosien 1950 ja 1960 väestölaskennoissa. Mahdollisesta alipeittävydestä ja sen suuruudesta alettiin keskustella, kun vuoden 1971 väestönmuutosilmoituksista löytyi henkilöitä, joita ei ollut väestölaskettu.

rissä ja jotka mainitun periaatteen mukaan lisättiin rekisteriin. Mainittu luku on noin 3 o/oo Suomen väkiluvusta, joten korjauksen merkitys koko maan tasolla ei ole kovin suuri. Kunnittain tarkasteltuna korjauksen vaikutus on kuitenkin muutamissa kunnissa suurempi. Kuudessa kunnassa korjaus lisäsi kunnan väkilukua keinotekoisesti vähintään 5 o/oo (Rovaniemi 6.1, Sodankylä 5.3, Espoo 5.2, Kirkkonummi 5.0 ja Rovaniemen maalaiskunta 5.0). Ikäryhmittäin tarkasteltuna korjaus aiheutti suurimman keinotekoisien lisäyksen vuonna 1950 syntyneiden ryhmään. Näiden kohdalla ikäryhmän suuruus lisääntyi keinotekoisesti 1.3 %. Vähintään prosentin suuruinen korjaus aiheutui vain vuosina 1946-1950 syntyneiden ikäryhmiin.

Voidaan sanoa, että yllä kuvatun kaltaiset vaikeudet väkiluvun laskemisessa johtuvat lähinnä siitä, että maassa asuvan väestön käsitettä ei ole tarkasti määritelty (mitä tarkoitetaan Suomessa väkinaisesti asumisella ja toisaalta tilapäisellä poissaololla ?) ja toisaalta maasta- ja maahanmuuton ilmoitusvelvollisuuden laiminlyömisistä.

Kunnittaisen väkiluvun laskemisessa esiintyy myös loogisia ristiriitailanteita. Henkilö on voitu väestölaskennassa laskea toisessa kunnassa kuin missä hän on väestörekisterissä. Kun tällainen henkilö myöhemmin muuttaa, syntyy päivitystilanteessa ristiriita ilmoituksen ja tilastollisen henkilörekisterin välillä. Henkilö voi esim. ilmoituksen mukaan muuttaa siihen kuntaan, jossa tämä jo oli väestölaskennan mukaan. Tällaisia tapauksia havaittiin vuoden 1971 väestömuutosaineistossa yhteensä 12 764. Nämä muuttoilmoitukset hylättiin päivitystilanteessa sillä perusteella, että väestölaskennan voidaan olettaa antavan oikeamman kuvan henkilön todellisesta asuinpaikasta kuin väestörekisteriin merkityn tiedon (henkilö saattaa käytännössä asua melko pitkään toisessa kunnassa, kuin missä hän on »kirjoilla»).

Erään päivitysongelman muodostaa henkilöt, joille ei ole saatu oikeata henkilötunnusta. Rekisterin perustamishetkellä siihen sisältyi yhteensä 5 841 henkilöä, joille ei saatu oikeata henkilötunnusta. Koska henkilötunnusta käytetään rekisterin yksiköiden (henkilöiden) tunnistamiseen, aiheutuu henkilötunnuksen puuttumisesta se, että tällaiselle henkilölle ei voida suorittaa mitään päivitystä. Tämä aiheuttaa luonnollisesti tilastollisen henkilörekisterin tietoihin jonkin verran virhettä, mutta tapausten lukumäärä on kuitenkin niin pieni - noin 1 o/oo rekisterin perusjoukosta - ettei sillä ole käytännön merkitystä. Siirryttäessä vuonna 1975 uuteen väestörekisterijärjestelmään päästään tästä ongelmasta.

4.3. Kehittämistavoitteita

Suomen väestökirjanpitojärjestelmää koskevia laajakantoisia uudistus-suunnitelmia on esitetty ainakin vuodesta 1910 lähtien. Silloinen lainvalmistelukunta antoi nimittäin vuonna 1910 ehdotuksen laiksi »erinäisissä tapauksissa pidettävästä siviilirekisteristä». Tämän ehdotuksen perusteluissa lausutaan, että ainoa täysin tyydyttävä tapa väestökirjanpidon järjestämiseksi olisi yhden ainoan yhtenäisen rekisterin aikaansaaminen maan kaikkia asukkaita varten. (Tällä tarkoitettiin nimenomaan paikallisella tasolla silloisten eri väestörekisterien yhtenäistämistä.) Ehdotus johti lopulta vain asetukseen 22.12.1917 siviilirekisterin pitämistä niistä henkilöistä, jotka eivät kuuluneet mihinkään laillistettuun uskontokuntaan.

Tilanne on edelleen vuonna 1974 se, että väestörekisteriä pidetään paikallisella tasolla kolmen eri viranomaisen toimesta (ev.lut. ja ortodoks. kirkko sekä henkikirjoittaja). Käytännössä ainoa ratkaisu lienee valtiollisen väestön paikallisrekisterijärjestelmän perustaminen. Tähän avautuu käytännölliset mahdollisuudet silloin, kun väestön keskusrekisteri on toiminut riittävän pitkän ajan ja sen luotettavuus on riittävän hyvä. Tämä olisi todennäköisesti mahdollista jo 1970-luvun puolivälin jälkeen, mutta ainakaan toistaiseksi asiasta ei ole konkreettisia suunnitelmia valtakunnallisella päätöksentekotasolla.

Kun tulevaisuudessa joskus päästään yhteen valtiolliseen väestörekisteriin paikallisella tasolla, joudutaan myös nykyisen kotipaikkarekisterin asema tarkistamaan. Nykyisinhän kotipaikkarekisteri muodostaa ajantasalla olevan luettelon kunnan asukkaista (ja kunnassa sijaitsevista kiinteistöistä) sekä toimii samalla kunnan osoitehakemistona ja kunnan väestörekisterin hakemistona. Kotipaikkarekisterin tarkistaminen kerran vuodessa henkikirjoituksessa saattaa lähivuosina osoittautua tarpeettomaksi, mikäli muuttoliikettä koskeva ilmoitusmenettely saadaan nykyistä luotettavammaksi. (Tämän suuntaisia ajatuksia on jo esitettykin.) Käytännössä tämä lienee mahdollista sitomalla asuinpaikan vaihtoa koskevaan ilmoitukseen nykyistä tiukemmin erilaisia oikeudellisia ja sosiaalisia seuraamuksia siten, että kukaan ei oman etunsa vuoksi jätä muuttoilmoitusta tekemättä. Esimerkiksi Norjassa ei vuosittain suoriteta henkikirjoituksen kaltaista asuinpaikkatietojen tarkistusta. Tällä hetkellä Suomessa henkikirjoituksessa todettu kotipaikka määrää mm. henkilön verotuskunnan, vaalioikeuden ja vaalikelpoisuuden sekä kunnan jäsenyyden.

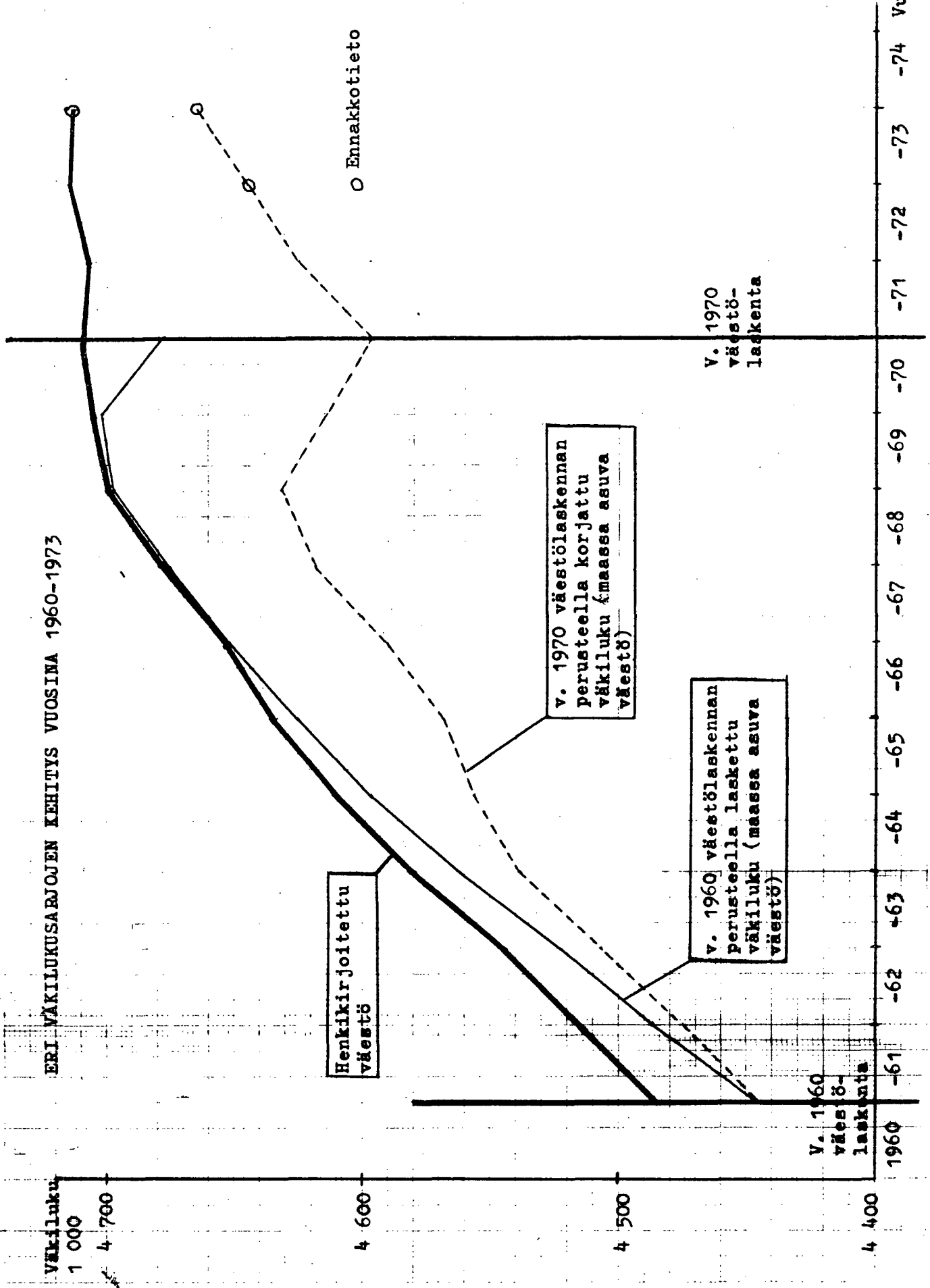
Erityisen hankalan tapauksen kotipaikkarekisterin jatkuvan ajan tasalla pidon suhteen muodostaa maastamuutto, johon ei nykyisen lainsäädännön mukaan liity mitään ilmoitusvelvollisuutta (paitsi muihin Pohjoismaihin muutettaessa). Tähän lainsäädännölliseen epäkohtaan tulee ehdottomasti saada parannus.

Kotipaikkarekisterin asemaa muutettaessa tulisi tavoitteena olla paikallisten rekisterien (väestö- ja kotipaikkarekisteri) yhdistäminen. Tämä voidaan toteuttaa helpoimmin silloin, kun väestörekisterien ylläpidon kustannusvastuu siirretään valtiolle. Tällöin jokaiseen kuntaan tulisi vähintään yksi (asukasmäärästä riippuen) väestörekisteri, joka olisi kaikille kunnan asukkaille yhteinen. Näin muodostettu uusi paikallisrekisteri sisältäisi mm. nykyisin vain eräissä kaupungeissa ja kauppaloissa olevan osoitehakemiston, jolloin tämäkin palvelumuoto saataisiin koko maan asukkaiden lähelle jokaiseen kuntaan.

Mikäli tässä kuvatut tavoitteet voidaan toteuttaa, merkitsee se sekä väestökirjanpitoasioiden palvelutoimintojen tehostumista yleisön kannalta, että myös koko valtakunnan tasolla väestötilastojen tietojenkeruujärjestelmän rationalisuuden ja luotettavuuden parantumista.

Kahden väkilukusarjan julkaisemisesta ei voida pitää tarkoituksenmukaisena. Tavoitteena tässä voidaan pitää yhden ainoan väkiluvun laskemista tilastojen käyttäjien kannalta mahdollisimman nopeasti. Kohtuullisena viiveenä voitaneen pitää noin puolta vuotta, jolloin vuodenvaihteen väkiluku saataisiin seuraavana kesänä. Käytännössä tähän on mahdollisuuksia päästä jo 1970-luvun puolivälin jälkeen. Yhteen väkilukusarjaan siirtyminen voitaisiin toteuttaa mahdollisesti vuodenvaihteessa 1975/76 tai viimeistään seuraavan väestölaskennan yhteydessä 1980/81. Tämä tapahtuisi yksinkertaisesti siten, että tilastokeskus siirtyisi väestön keskusrekisterin tietoihin perustuvaan väkiluvun laskemismenettelyyn ja luopuisi nykyisestä väestölaskentaperustasta. Todettakoon tässä yhteydessä, että tilastokeskuksessa on aloitettu tätä koskeva selvitystyö, jonka tarkoituksena on selvittää mitä muutoksia väestön keskusrekisteriä koskeviin käsittelysääntöihin ja mahdollisesti väestökirjalainsäädäntöön sekä muihin vastaaviin säädöksiin olisi tehtävä, jotta väestön keskusrekisterin tietoja voitaisiin käyttää myös virallisen väkilukutilaston perusjoukkona. Käytännössä tämä edellyttää väestön keskusrekisterin luotettavuuden tehostamista siten, että sen perusjoukko vastaisi mahdollisimman hyvin kulloinkin maassa asuvan väestön todellista määrää.

ERI VÄKILUKUSARJOJEN KEHITYS VUOSINA 1960-1973

Väkiluku
1 000

4 700

Henkikirjoitettu
väestö

4 600

4 500

V. 1960
väestö-
laskenta

4 400

v. 1960 väestölaskennan
perusteella laskettu
väkiluku (maassa asuva
väestö)

v. 1970 väestölaskennan
perusteella korjattu
väkiluku (maassa asuva
väestö)

V. 1970
väestö-
laskenta

○ Ennakkotieto

1960

-62

+63

-64

-65

-66

-67

-68

-69

-70

-71

-72

-73

-74

Vuosi